

LA ESQUELLA

DE LA TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18

TEATRO CATALÀ.

L' HOME POLÍTICH, DE DON RAMON BORDAS.

S' alsa 'l teló y apareix un jardí: al fondo una tanca, á l' esquerra una escalinata que dona á una torre de recreo, y en la escena en Soler y en Fontova, que en aquesta obra 'ls toca ser germans; aquell, home confiat que té una gran fé en la política, y en Fontova, home escéptich, que 's riu de tot y de la política especialment.

De la seva conversa y de la presencia del arcalde del poble, un d'aquells liberals que ho fan anar tot á garrotades y que saben multiplicar las papeletas del urna 'l dia de las elecciones, se 'n despenja que 'l diputat del districte y la seva senyora estan hospedats en la torre de 'n Soler, mantinguts á pan y cuchillo per aquest, y á despit, per supuesto, de 'n Fontova que may se cansa de fer reflexions y donar consells al seu germá.

Lo saludo del arcalde á la diputadesa; la presencia de tota la colla dels majors contribuyents, dels empleats del municipi y demés personas de la clica del arcalde, que venen á aclamar al senyor diputat y á rebre las sevas recompensas; la cándida confiança del señor Soler al veure que 'l diputat rebaixa 'l cupo dels consums y reparteix credencials; aquestas escenas primeras, presas del natural, escritas ab facilitat y mogudas ab garbo, nos feyan esperar una comedia, pintant al viu la farsa política, las tretas del caciquisme y las tristas decepcions dels homes desinteressats que s' entregan per compromís ó per ceguera á la política de poble, veyentse arrastrats, sense adonarse 'n, per la corrent de maquinacions y enredos, ahont s'hi deixa la salut, la tranquil·litat, la fortuna y devegadas fins l' honra.

Pero la nostra esperansa vá desvaneix 's á la segona meytat del primer acte. Lo señor Bordas inicia una magnífica comedia, sumament oportuna y de gran ensenyansa, y tot de un plegat, cambia de tò y 'ns engolfa per las asperesas del drama ab punts y ribets de social.

De llavors en avant l' home polítich, lo diputat, ja no ho es sinó incidentalment. ¡Adiós idea! Adéu esperansa de veure lo que presumíam!...

Resulta de lo que vá presentantse als ulls del espectador que la dona del senyor Soler, la senyora Parrenyo, avants de casarse havia estimat al senyor Goula (diputat), lo qual, á instancias d' ella principalment, vá á passar una temporada al seu costat, y per crearse embarrasos, que podria molt ben estolvirarse 'ls, s'emporta á la senyora. ¡Quánta imprevisió en un home polítich! Perque en un poble tot se véu, tot s' observa y de res se 'n fá una catedral.

Y figúrinse lo que ha de succehir sent lo tal diputat

un home, que proclama 'l libre albedrio dels dos sexes, no limitat ni pèl deber matrimonial. La senyora Parrenyo 's deixa convence per aquellas teorias estafalarias, y al final del primer acte, sorpresos, ella y en Goula, per la esposa de aquest per una part y per en Soler, marit d' aquella, per l' altre, ja 's deixa comprendre que hi hauria un daltabaix, si no caygués lo teló depressa, com s' acostuma en semblants cassos.

Acte segon: lo senyor Soler se deixa convence per la seva falsa esposa (fa una llástima pobre homel... En cambi en Goula, empipat ab los zelos de la seva, regoneix lo seu libre albedrio per fer lo que l' hi donga la gana y 'l libre albedrio d' ella, per divorciarse, si aixis l' hi sembla. ¡Vaya unas ideas més depravadas!

La pobra senyora Pallardó, está clar, se fá uns grans tips de plorar: en Soler s' adona de las sevas llágrimas, la fá cantar y compren la seva deshonra. Es á dir que 'l diputat, lo seu amich, lo seu hoste... ¡oh vergonya! Y aqui comensa la cosa á posarse negra.

Plé de santa indignació busca al diputat, per arreglarli 'ls comptes.

Entre tant l' arcalde, que durant las elecciones havia fet algunas detencions arbitrarias, també 'l busca, perque 'l tregui, de un mal pas, ja que 'ls detinguts l' hi han armat una causa criminal, logrant que 'l suspenguessin del càrrech. Y la senyora Parrenyo, que ho ignora tot, escriu una carta al diputat y té l' imprevisió de donarla á l' arcalde perque l' hi duga.

L' arcalde comet l' imprudencia d' entregarli aquesta carta davant del marit, aquest la copa y armat ab aquella proba material que converteix en realitat las sevas fundadas sospitas, se tréu una pistola, apunta... y cau lo teló á treure 'ns de angunias com al final del primer acte.

Al acte tercer, y després de que 'l senyor Fontova, al igual qu' en lo resto de la comedia, vol fer molt y al cap-de-vall no fá res; després qu' en Soler vol treure á la dona de casa; y que la senyora Pallardó també vol anarse 'n y no se 'n vá y que 'l senyor Goula (lo diputat) no vol moure 's per no acabar de semblar culpable, y una vegada aquest últim ha trampejat ab l' arcalde y 'ls seus enemichs, enganyant als uns y als altres, vé la gran escena final.

Lo marit ofés exigeix una reparació al ofensor, qu' en vá 's desfá donantli mil disculpas. ¡Y quina reparació! Figúrinse que l' hi entrega un paper y l' hi exigeix que 'l firmi. Si 'l diputat arriba á firmarlo, resultarà que declara que ha comés un gran robo. Lo marit no passa per res més: «tú m' has deshonrat á mi; jo publico 'l document, t' deshonro á tú, y quedem en paus: honra per honra.»

Lo diputat, naturalment, esqueixa aquell paper, y 'l marit se tréu la mateixa pistola del final del acte segon y l' hi clava un tiro, sentlo caure mitj mort sobre una cadira.

Compareixen tots y 'l diputat, en aquella hora suprema, en que no pot mentirse, mor' declarant que l' amor que sentia per la senyora Parrenyo era platónich, que no han arribat á vias de fet, y que l' honra del seu marit queda complertament incólume.

Aquest gira 'ls ulls en blanch, fá una gran riatlada y pert lo senderi.

Cau lo teló, y 'l públich se queda sorprès, res més que sorprès, davant de aquell desenllás inesperat per lo absurdo.

¡Quina llástima!...

Casi diria ¡mal viatge l' Echegaray y en Sellés, que ab los seus dramas, han enamorat al senyor Bordas, incitantlo á fer un mal drama ab un pensament del qual hauria pogut sortirne una magnífica comedia.

¡No hauria sigut poch bonich, que 'l diputat, home de cor corromput y de pocas aprehensions, hagués buscat, si volia 'l senyor Bordas, la dona del seu protector, de aquell á qui devia l' elecció; pero no per l' istil romántich y fent discursos filosófichs, sobre 'l libre albedrio, sinó per l' istil cómich ó á la pata-llana, anantse 'n al bulto, tal com avuy dia se practican aquestas cosas!

¡Oh! y no ho duptin, lo senyor Bordas se n' hauria eixit ayrosament. Las pocas escenas cómicas, intercaladas en lo drama, aquellas en que hi surten l' arcalde (notablement interpretat pèl senyor Virgili) y 'l seu rival, son ben apuntadas, graciosas y están plenas de bona sombra. Y encare, si no fán tot l' efecte 's déu á trobarse colocadas entre-mitj de l' acció exageradament dramática, produhint una xocant desarmonia.

Llavors l' home polítich hauria pogut tenir lo títol, que are té molt injustament, y sols de una manera incidental, perque totas las gatadas que fá, per l' istil serio, l' acreditan de ser un home sense cap mica d' habilitat, que s' enreda inutilment en uns amors sense objecte, s' emporta la dona ab ell per acabarse de comprometre, y 's deixa matar com un tonto.

Al cap-de-vall, en Soler fá bè en treure 'l del mon: un polítich tant fluix, tampoch hauria pogut arribar may á sub-secretari ó á director general d' establiments penals ó de beneficencia pública.

J. R. R

ESCORPINS.

¡Quí s' ho havia de creure!

En nostre penúltim número nos varem permetre la distracció de sortir á donar un vol pèl camp ahont floreix la premsa barcelonesa, camp en que, com en tots los demés, entre plantas útils unas y altras inofensivas, flors olorosas unas y altras modestas é insignificants, hi ha algun escardot, alguna gatosa, alguna ortiga.

¡Que hi farem si 'l mon es aixís!

Afortunadament sempre que sortim a fer una excursió per l'istil, procurém anar ben calats ab botas de cuyro groixut, sola doble y tacó fort, tant per sentar ben bé la planta, com per resguardarnos de las punxas.

¡Y sòrt de aixó!

Perque aquesta vegada los enemichs que haviam de trobar no eran del regne vegetal, sinó del regne animal... y de la familia dels reptils.

Si senyors: dessota de un terrós, amagats de la lluna y de la vista, hi havia una nierada d' escorpins. ¡Qui havia de pensarshol...

Pero, no hi ha més, hi eran. No es nostra la culpa si 'l terrós vá esmicolarse y ells, en lloch de ferse 'l dissimulat—que prou pena es ser escorpi—van sortir tots rebanxinats ab la qua dreta y las llancetas previngudas. No es nostra la culpa, si van tirarse 'ns á sobre las botas, no podent arribar més amunt, perque 'ls escorpins ni saltan, ni volan: rastrejan. Tampoch es nostra la culpa, si algun d' ells vá morir esclafat sota la nostra trepitjada.

Solém dir aquí á Catalunya que 'ls que tenen la qua de palla son los que s' encenen.

Aixís, donchs, la gran manera de no cremarse consisteix en no tenir qua de palla. Y per un escorpi, la gran manera de no morir aplastat, consisteix en enretirarse quan passa una persona.

Una cosa 'ns vá sorprendre, y es que aquells escorpins no presentan los mateixos caràcters que solen tenir los que viuen en las montanyas calalanas.

¿Son més dolents? ¿Son més venenosos?

No sabem precisarho ¡cóm que al tractar de picarnos, no van poder atravesar lo cuyro de las nostras botas, no hém arribat á apreciar si fiblan més ó fiblan ménos!

Per dir que son diferents nos guihém ab la forma, ab lo color y ab lo tamanyo.

Los que varem alsar nosaltres eran més botaruts, més ventruts que 'ls que corren pel nostre país: tenian un color que tirava á roig y 's tornava groch esblanquehit, no sabem, si efecte de la mateixa rabia; y en quan á tamanyo eran bon xich més grossos. Un d' ells sobre-tot se semblava á un calamars. ¡Bon tipo per empleat en temps dels calamarsos!

Hém prè informes, y se 'ns ha dit que 'ls escorpins de aquesta classe son originaris de Serra Morena. ¡Gran país! Se 'ns ha assegurat que alguns se deixan caure per la vertent meridional y s' extenen per Andalucia, la terra de la *Mano negra*, y qu' altres que 's desllissan per la vertent septentrional acuden en professó feta, cap á Madrid, la terra de las unglas llargas.

Se 'ns dona per cosa certa, que s' arrossegan per las carboneras de la Vila del Os, que s' alimentan alternativament d' escombrarias y de pressupuesto; segons estigan de desgracia ó de fortuna, y que la majoria moren reventats.

Un' altre classe d' escorpins més escanyolits, més neulats, més taujans—també n' hi havia algun entre 'ls que varem alsar nosaltres—asseguran los naturalistas més inteligents que procedeixen de las montanyas de Santander. Son bastant tontos y encongits. Per si sols fins son inofensius. ¡Efecte del fret! Pero si arriba á cobarlos algun escorpi dels altres, també mouhen las llancetas, pero casi no pican.

¡Infelissos! ¡Es la pitjor sort la séval! Tenir totas las apariencias d' escorpi, y no arribar á serho completament!

Ab tots aquests datos, figúrinse si aquesta classe de bestiolas pot arribar á fer gaire forrolla á Catalunya.

Hém de dir la veritat.

Al principi, com totas las cosas novas, van cridar l' atenció.

Van arriscarse á escriure un periódich ab la qua. Per tinta tenian la baba, per ploma las llancetas, per móvil la necessitat de nutrirse ¡pobrissons! per divisa «diners ó la vida», per alient l' honra y l' mérit de algunas personas de valia.

Aquellas personas que treballan y dotan al país de obras públicas importants; las que pensan y estudian y escriuhen llibres notables, que mereixen los elogis dels sabis estrangers; las que honradament negocian, gosant de un crédito guanyat á forza de bon comportament y de formalitat; las que tenen una ploma laboriosa y digna, may tacada ni ab l' injuria ni ab l' ofensa, estimada dels editors y aplaudida del públich; las qu' en Academias y Ateneos donan mostrás del séu talent ó de la séva erudició; y fins las que, tranquilas á casa séva, ni aspiran á res ni 's fican ab ningú, temerosas ó poch aficionadas al bullici de la vida pública; hasta las senyoras, dignas sempre de respecte... ¡quin camp més extens no 's creyan trobar los escorpins, per clarvarhi falconada á tort y á dret! ¡Y com havia de apoyarlos—creyan ells—la majoria del públich, aficionat á la envenenada maledicencia!... ¡Y quants dels atacats, havian de acudir al cau dels reptils á aixugar la séva baba ab pródigas regaradas de polvos d' or!...

¡Infelissos!

Algunas vegadas somiavan or y han vist un bastó á punt de caure'ls á sobre y reventarlos. Preguntéulos

sinó perque no reproduheixen aquell telégrama, en que per simular un zel ó una bondat que no tenen, parlavan de certa casa de joch, situada en lo *robell del ou* de Barcelona. Un dia no més varen parlarne, per escudar ab aquest atac al vici, los atachs que dirigeixen á l' honradés, á la virtud y al mérit. No tingan por que 'n parlin més. Ho tenen prohibit del metje... que hauria de curarlos.

Respecte á las demés personas, que gosan del bon concepte públich, aquestas no 's prenen la pena de apelar á cap medi contundent. Confian que 'ls escorpins mateixos massa acabarán per regoneixe que han errat los comptes.

Barcelona coneix als séus fills y no necessita escorpins forasters que vingan á picar honras immaculadas, amagantse dintre del cau y sense donar la cara, perque ja se sab que 'ls escorpins pican ab la qua y traidorament.

Un dels escorpins quant se las campava per la Vila del Os, un dia va atrevirse á girarse de cara á una persona de allí anomenantla pel séu nom y volétselas tenir *tiessas* ab ell: creguin que no hi tornarà may més. Escorpi escaldat, ab aygua tebia 'n tó prou.

Avuy los escorpins van ab més precaucions: ¿saben are qu' es lo que atacan? La sombra de las personas que projecta lo clar sol de la séva reputació. Ab las personas no s' hi atreveixen: se contentan ab la sombra, ab lo nom estafet, ab las inicials, ab res.

¿Han vist res més ridícul?

A nosaltres nos han honrat massa, volentnos posar al costat de tantas personas apreciables é injuriadas vergonyantment.

Bè es veritat, que nosaltres, sense volerho, sense pensarho 'ls haviam desfet lo niu y 'ls haviam trepitjat. Pero ja ho hem dit: duyam las botas groixudas y las llancetas dels escorpins no van passar de las hotas. La nostra honra no n' ha tret cap taca; las nostras botas si: van quedar una mica brutas ab lo such que algun escorpi, completament reventat, tenia al ventre.

Pero no va ser res: avuy ni ménos s' hi coneix. Al arribar á casa varem netejarnos las botas, ab lo número 5 del *Busilis*.

P. DEL O.

Y Á PROPÓSIT DEL «BUSILIS:»

¿Tindria aquest periódich algun inconvenient en reproduhir los següents anuncis? En aquell periódich hi estarian molt bé. Los séus redactors de segur que s' hi farian un tip de riure.

LOS-TUNOS

Empresa periodística.

Se redactan necedades, insultos y retractaciones.

Tambien se reciben palos por hablar.

¡Y dinero por callar!

¡Ojo consumidores! Aquí está el busilis, no en los palos sino en lo otro.

Aunque á veces se encuentra lo primero, buscando lo segundo.

NOTA: todos los redactores son castellanos y escriben ¡¡¡admirablemente castellá del que ara 's parla!!!

OBRA BENÉFICA.

Se necesita una persona bien relacionada con don *Eduardo Gasset y Artime* propietario del *Imparcial*, que quiera encargarse de negociar el *perdon* de un *injuriador* y *calumniador* penado por los tribunales de justicia, y expuesto, dadas sus aficiones, á mudar tierras, cual nuevo *Judio errante*.

La persona en cuestion, ha de ser muy influyente, puesto que las gestiones practicadas por altos personajes de la Corte, á ruego humilísimo del interesado, fracasaron por completo.

Dirigirse á D. Eduardo de Lostunos.—Putxet.

El interesado es tan agradecido, que morderá la mano al que se la tienda.

MODELOS.

Gran ocasion se ofrece á los escultores de esta culta capital, donde tanto abundan los feos como *Frontaura*, los narigudos como *Gonzalez*, los chatos, los altos, los bajos, los de cara letal, etc., etc. ¿Necesitan Vds. el tipo más perfecto de la belleza clásica?

Dirijanse al hermoso, al irreprochable *Lustonó*, fenómeno sin par, *Vénus de Málaga* la bella y su provincia.

Sesiones en pelotas, *cinque lire* (*monete napoletane*). Dicho Sr., se encarga además de proporcionar un modelo perfecto de *Adán*.

Se llama *Ortiz* y no es profesor de baile.

Al contrario; le hacen bailar.

Y prou per avuy.

P. DEL O.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Al *Liceo* s' han donat algunas representacions de la *Gioconda*.

Ya deuriam llegir la revista ilustrada que varem publicar la última senmana.

Induatablement la ópera de 'n *Ponchielli* ha agradat bastant pera que 'ls filarmónichs barcelonins hi anessen. No obstant, fins are y á pesar de la inmillorable execució de la part de protagonista, interpretada per la *Mariani-Massi*, 'l públich s' ha llamat *quieto* y no ha donat més entradas que las del dia del estreno y diumenje.

No ho entench. La música agrada, 'l públich ne dona probas aplaudint una pila de números. La execució es bastant bona y no ha entrat.

No es per cert la primera vegada que succeheix aixó aquí á Barcelona. Generalment, la obra que no es de espectacle ha de lluytar molt y molt per donar bons resultats.

Potser ab la *Gioconda* passarà lo que va passar ab l' *Amleto*, que fins á la sexta ó séptima representació no 's vá animar.

Ja deuhem haber sentit lo *Lohengrin*. Nosaltres pensém ocuparnos detingudament de aquesta obra del immortal *Wagner*. Per aixó y no tenint prou espay aquesta senmana ho deixarem per la que vé.

En altre lloch del present número veurán la ressenya del estreno del *Home polítich* en lo *Teatro Romea*.

Lo *Principat* y 'l *Circo* encare están tancats, esperant la Pascua de Resurrecció per obrir altra vegada sas portas.

Del *Retiro* no cal parlarne. ¿La *Mascota* vá portant gent? Donchs no fém res més.

Aixís lo públich de aquell teatro 's cambia y s' escampan los abonats que son lo que fan més fressa y 's queixan més.

La companyia que actúa en lo teatro de *Novetats* baix la direcció del Sr. *Tutau*, ha tingut l' honor de estrenar en Barcelona lo célebre drama de 'n *Sellés*. *Las Esculturas de carne*.

No podém parlar de la obra, pues per ferne un judici crítich, fora precis extendre'ns en moltas consideracions impropies del caràcter de la *ESQUELLA*.

Sellés es un poeta, rich de imaginació, de conceptes y de rimas. En la séva última obra n' hi ha un desbordament. En aquest concepte, la mateixa abundancia cansa. Respecte al fondo de l' obra hi falta la veritat: es una barreja de realisme y de romanticisme. ¡Vaja, que la jent no hi pensan d' aquella manera! Unicament se pot tolerar en las personas que parlant digan aquells versos tant hermosos y tant plens de imatjes y conceptes.

La execució va ser bona baix tots conceptes, públich aixís ho va entendre cridant als actors una pila de vegadas en escena al final de cada acte y al acabarse la obra cinch ó sis vegadas seguidas.

Un dia de aquests se posará en escena en lo teatro del *Liceo*.

En lo *Circo Ecuestre* la companyia de zarzuela que dirigeix lo senyor *Dalmau* varia molt sovint los espectacles.

Desgraciadament lo públich no correspon, com deuria, als sacrificis que fá aquella empresa.

Lo teatro del *Tivoli* fá molt bonas entradas los diumenjes.

Per la tarde varen representar, *La expulsion de los jesuitas* que es drama d' aquells que fan esgarrifar, y per la nit, nada ménos que *Roberto el Diablo*, que francament, del modo que 's fa en lo *Tivoli* qualsevol se gastí 'ls diners per anar al *Liceo*.

Al ménos fá riure.

Al *Español* encenen un ciri á *Dèu* y un' altre al *Diable*.

Figúrinse 'l diumenje. *La espada de Satanás* y al vespre *Los siete dolores de Maria Santísima*.

Ja ho véuhen: funció variada y per tots los gustos. ¿Qué son gent de la tabola? Donchs, cap á *Satanás* falta gent. ¿Qué duhen sabatas de simolsa y passan lo rosari? Donchs vagin á veure patir á n'aquella bona senyora dels dolors.

N. N. N.

CANTS.

Canta lo poeta las glorias dels sabis dels temps passats, canta, y lo mon que l' admira aplaudeix febrós sos cants.

Canta 'l grill en la nit fosca baix d' una mata amagat, cantan dalt de la enramada merlas, verdums y pinsans; y á 'ls fillets que en lo niu guardan y que just treuhen lo cap, ab sas alegres canturias serenatas los van dant.

Canta 'l tenor ab véu prima y 'l baix ab véu sepulcral,

trepitjant pèls escenaris, versos, llorer, ó... forchs d' alls.

Canta la alegre modista mentres son péu vá apretant la llaugera maquineta: canta y mentres vá cantant, son cap tot plé de cabórias véu entre somnis daurats, un galant que la enamora y que la porta al altar.

Canta en l' arbre la cigala, y la granota en l' estany, y llest y viu, á trench d' auba, ufanós canta lo gall.

¡Canta tot! qu' en eixa vida tothom canta ó sab cantar; lo poeta, fets de gloria, lo grill qu' es rich, pregonant, los aucells, per recrearse, pèl seu lucro los cantants, la modista, pèr l' amor, y per son orgull, lo gall.

Empero lo qui may canta encas que estiga cantant, es lo sereno del barri hont jo visch... ¡Qué poch ne sab!

J. MOLAS Y BALLESTER.

ESQUELLOTS.

Ja s' ha acabat la guerra entre 'l Correo catalan y 'l bisbe, entre la *Juventut catòlica* y 'l bisbe.

Los rebeldes s' han acullit á indult, y 'l bisbe 'ls ha amparat ab la séva capa pluvial.

Y are ja 'ls deixa jugar á fer capellas y á cantar tri-duos.

Es á dir: don Jozé Maria 'ls ha regonegut los graus.

L' ajuntament ha prés un acort important. Colocar lo busto de dos naturalistas á l' entrada del *Museo Martorell*.

¿Naturalistas?
Es natural.

Y á propòsit del citat Museo.

L' Ajuntament acaba d' enriquirlo ab varios objectes, entre 'ls quals hi ha un retrato autèntich del Beato Joseph Oriol, y un braser dels antichs concellers.

Lo braser sobre tot es un objecte molt curiós.

Avants los concellers s' escalfavan ab brasers.

Los regidors d' are emplean altra sistema.

Avuy s' istilan los *escalfa-pannas*.

Lo judici oral y públich, será un manantial de xistes. Aquí á Barcelona no ha comensat á funcionar encare; pero en altres puestos sí.

L' altre dia á Arcos de la Frontera (Cádiz) la gent que assistia á la vista estavan enrahonant com si 's trobessin al café ó á la taberna.

Lo president maná al aguatzil qu' imposés silencio, y aquest dirigintse al públich, digué:

—Niños, *cáyenze la boca ó zinó zalen de aquí pitando*.

Posin aquesta frase al teatro, y 'l públich s' hi farà un tip de riure.

A Madrit se veyá una causa de adulteri, á porta tancada.

Una senyora tota atrafagada volia entrarhi.

Lo porter:—Senyora, no 's pot passar.

Ella:—¿Cóm no 's pot passar? Tractantse de una qüestió que tant m' interessa vol vosté que no passi?..

—Es vosté l' interessada?

—Si senyor.

—¿Es á dir, que vosté es l' adúltera?..

—Servidora de vosté.

Confessin que aquesta «servidora de vosté» val un imperi.

Fragment de un article que ha vist la llum en lo *Principado*, ab la firma de don Eduardo de Lustonó: «¡El baul-mundo se vende!—gritó el muchacho, enmendando la frase, al pasar por debajo de mi balcon, como si le hubiesen aterrorizado mis miradas.

»Pero la mujer, no viendo en mi persona más que un comprador posible, se dirigió á mi y me dijo como interrogándome:

—«Caballero baul?

«Apesar de estar gordo no me di por aludido, y aparté la vista de la vendedora, que gritó á su vez:

—«¡El mundo se vende!

»Cuando hubieron pasado la madre, el niño y el baul, que por el color de lienzo crudo todos parecían de la misma familia, me entregué á otro género de consideraciones. Me parecía inverosímil que una familia pudiera vivir con semejante industria, y sigue pareciéndome lo mismo.

»¿Ustedes pueden creer que todos los dias se vende un mundo en Madrit? Si fuera un individuo ya se com-

prenderia, porque un individuo vale muy poco, segun las últimas tarifas; pero ¡un mundo!

De manera que 'ls individuos se venen y valen molt poch.

Bó es saberho.

«*Nosce te ipsum*» diu lo sabi.

Lo coneixers á un mateix es lo principi de la ciencia.

S' ha descubert que las triquinas que resisteixen altas temperaturas y que ni bullint la carn que las conté, arriban á morirse, no poden en cambi resistir lo fret y 's moren á una temperatura de 0.

Son animals fredolichs.

Desd' are á las fondas se demanará *llangonissa frapée*.

Lo dia 15 del passat febrer va tancarse la cassa. Y pochos dias després va comensar la cassa per ordre del arcalde.

Ey entenémnos: va tancarse la cassa de las perdius, conills y llebras.

Y va obrirse la cassa dels gossos.

Y á propòsit.

Un amich nostre té una gossa que ha cadellat un cadell que té dos caps. Un fenómeno tant raro té desitj de conservarlo, y com que té boliga, per evitar que algun dia surti al carrer y 'ls del carretó l' hi agafin, decideix anarlo a matricular.

—Escolti, diu al empleat, ¿quan haig de pagar dos duros ó quatre?

L' empleat reflexiona una mica.

—Ja veurá, diu al últim, ben mirat dos caps suposan dos gossos distints: pagui quatre duros.

—Pero advertiteixi que si té dos caps, té no més que un cos.

—Bueno pagui 'ls quatre duros en una sola pesa.

En la pescateria:

—Escolti peixaté ¿á quant aquests burros?

—A dotze.

—¿Son frescos al ménos?

—Miri si son frescos, qu' encare no fa cinch minuts que *bramavan*.

QÜENTOS.

Lo pobre senyor Gregori está molt mal, molt mal, desauciat del metje.

Un seu nebot, calavera, logra penetrar en l' arcocha y diu:

—Tío, ¡ay si sapigués!... Tinch una necessitat molt gran... Fássim donar cinquanta duros!..

—¡Infamel!... ¿Aixó es lo que tens que dirli á un pobre que s' está morint?

—Per 'xó mateix, tío: ¿cóm vol que 'm compri traje de dol, si no fá donarme cinquanta duros?

En un restaurant:

—Mosso.

—¿Qué se l' hi ofereix?

—Retira aquest plat.

—Ay, ay ¿perqué?

—Mira, hi ha dos cabells.

—Aixó ray, los treu.

—Fuig d' aquí, tonto, no m' entens.

—¿Qué vol dir?

—¿Qué no véus que no son prou cuits?

En la taula rodona de una fonda: passa un mosso portant un plat de *xucrut* (cols ab botifarra).

—Motzo, diu un dels que menján: patzam á mi aquesta plat.

Lo comensal del seu costat:

—Vosté deu ser alemany.

—¡Yes!

—¡Ah! Ja ho veig... Inglés ¿vritat?

—¡Ya!

—Home ¿que 's burla de mi?

—Si senyor.

Va morirse una persona molt rica y poderosa; y, naturalment, se l' hi vá dedicar un magnífich enterro.

Un que l' havia vist passar, ponderava la gran concurrencia que hi havia assistit. Y acabá la séva relació dihent:

—Fins lo capitá general vá enviarhi 'l cotxe.

—Jo ho hagués sapigut, digué un dels que ho escoltavan. També hi hauria enviat..

—¿Lo cotxe?

—No, de cotxe no 'n tinch, hi hauria enviat las mévas bolinas.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
Perque jugant ab son fill á n' en *Tres-dos* dins del ull l' hi vaig tirá un *hu* de mill sempre 'm mira de regull; y jo dich que sas miradas encas que son d' esparvé me fan l' efecte á vegadas de lo *tot* qu' en llot viu bé.

LISARDO COMOBIELA.

II.
De lo *total* la *una-dos* está fent l' oncle fá un més; es *hu*; pero si en *Padrés* qu' es contrabando diu, *tres*.

CIUTADA PACO.

SINONIMIA.

Anava jo ab en *Total* á la gran ciutat de *Tot* y vam trová dins d' un sot á un *tot* que 'ns vá fer molt mal.

RAMON ROMANISQUIS.

MUDANSA.

En certa empresa tindrà en *Pau*, molt *total* ab a. Un jugador que jo sé tot sovint *total* ab e. Y á *Barcelona* estich jo frente del *total* ab o.

SIMON DE SEDRUOL.

TRENCA-CLOSCAS.

Ibissa-Urgell-Tarrassa-Uldecona-Torelló-Esplugas-Ribas-La Bisbal-Igualada-Sitjes-Arjentina.

Ab las primeras lletres de aquests pobles formar lo nom de un personatje barceloní.

DOS DE LLOTJE.

QUINT DE PARULAS.

Sustituir los pichs ab lletres que llegidas horisontal y verticalment digan: 1.ª ratlla, nom d' home; 2.ª, poble de Catalunya; 3.ª, altre nom d' home; 4.ª, població aragonesa; y 5.ª qualitat del tocino quant ja fá temps que 's guarda.

MIQUEL V. Y XIPELL.

LOGOGRIFO NUMERICH.

- 1 2 3 4 5 6 7—Nom d' home.
4 7 6 7 1 2—Id. de dona.
1 5 3 6 2—Un aucell.
2 1 7 8—Lo que tenim los joves.
3 7 1—Un licor.
7 3—Agrada á tothom.
5—Una vocal.

LOLA DE LAS DISPESAS.

GEROGLÍFICH.

× . : ×
TI

A¹/₂ A

J. UMBERT.

SOLUCIONS

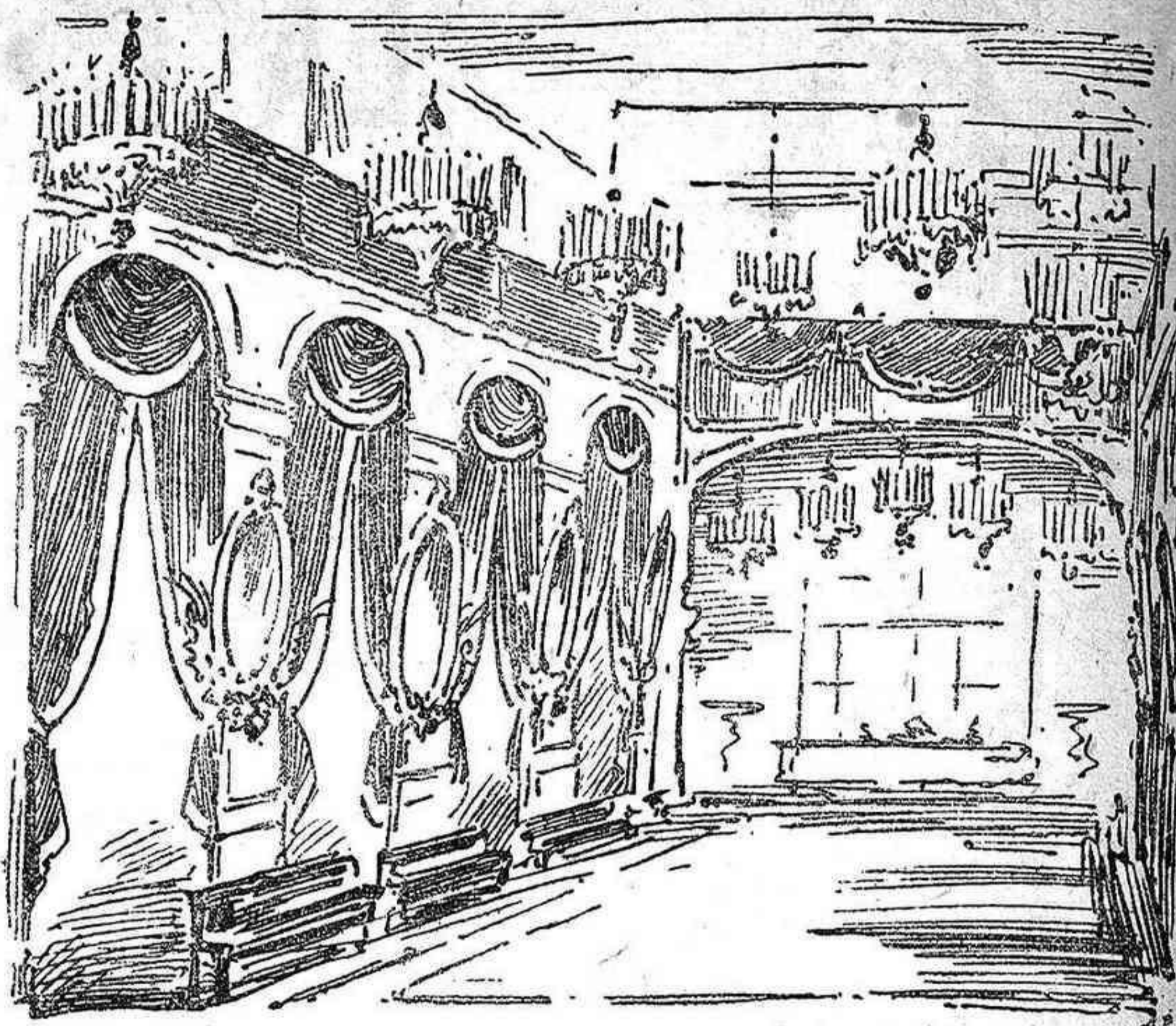
A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- XARADA 1.ª—*Ca-so-la*.
- Id. 2.ª—*Ca-si-mi-ro*.
- MUDANSA.—*Nan-Nen-Nin-Non*.
- SINONIMIA.—*Figueras*.
- ROMBO.
B
C A P
B A R A T
P A U
T
- CONVERSA.—*Mataró*.
- TERS NUMÉRICH.— 8 1 6
3 5 7
4 9 2
- GEROGLÍFICH.—*A boca tancada no hi surten capellans*.

COSAS DEL DIA.

D. Jozé Maria y D. Lluís al últim han fef las paus. ¡Ay alabat siga Dèu!

Y D. Lluís, per celebrarho, vá fer arreglar un envelat á Sant Agusti.

—Are si que 'm fan riure aquests reverendos de Betlem. Sermons pels homes no més.

—Jo sabré lo que diuen!

—¡Jesús Maria Joseph!... Diu que 'ls homes descendeixen del mico! ..

—¿Qué tal lo sermó Mariangela?...
—Ay, si ho hagués sapigut no 'm' agafavas. Han dit que tots los homes veníu del mico.

—Donya Mundeta: per l' Abril tenim pelegrinació á Manresa y Montserrat. Ab aixó contém ab vostes.
—Vaya, no faltava més.